

slovo

3/2022
Máj - Jún

ČASOPIS CIRKEVNÉHO ZBORU ECAV RANKOVCE

Koncert Talentov, 15. máj, Rankovce

Čo učí Biblia o Trojici?

■ Monika Beňová

Najťažšou vecou na kresťanskom učení o Trojici je, že niet spôsobu, ako ho adekvátne vyložiť. Učenie o Trojici je koncept, ktorý nemožno dokonale pochopiť, nehovoriac o vysvetľovaní. Boh je nekonečne väčší ako sme my, nemali by sme teda očakávať, že Ho dokážeme plne pochopiť. Biblia učí, že Otec je Boh, Ježiš je Boh a Svätý Duch je Boh. Biblia tiež učí, že je len jeden Boh.

Aj keď dokážeme pochopiť niektoré veci o vzťahu osôb v Trojici, v konečnom dôsledku je to pre ľudský rozum nepochopiteľné. To však neznamená, že to nie je pravdivé, alebo že sa to nezakladá na biblickom učení.

Pri štúdiu tohto učenia musíme mať na mysli, že slovo „Trojica“ sa v Biblii nenachádza. Je to termín použitý v snahe opísať troj-jediného Boha; skutočnosť, že existujú tri spolujestvujúce večné osoby, ktoré sú jediným Bohom. To nie sú traja bohovia. Trojica je jeden Boh v troch osobách. Nie je zlé, ak používame termín „Trojica“, aj keď sa toto slovo nenachádza v Biblii. Je kratšie povedať „Trojica“ ako hovoriť „tri spolujestvujúce večné osoby jediného Boha.“ Ak je toto problémom pre vás, uvážte nasledovné: slovo starý otec sa tiež v Biblii nepoužíva. Avšak vieme, že Biblia vypovedá aj

o niektorých starých otcoch. Abrahám bol starým otcom Jáкова. Nedajte sa teda termínom „Trojica“ zmiašť. To, čo je skutočne dôležité, je sám koncept OBSIAHNUTÝ v slove „Trojica“, ktorý sa v Písme nachádza. Po tomto úvode nasleduje diskusia o Trojici na základe biblických veršov.

1) JE LEN JEDEN BOH:

Deuteronomium 6:4; 1 Korintským 8:4; Galatským 3:20; 1 Timoteovi 2:5.

2) TROJICA POZOSTÁVA

Z TROCH OSÔB:

Genesis 1:1; 1:26; 3:22; 11:7; Izaiáš 6:8; 48:16; 61:1; Matúš 3:16-17; Matúš 28:19; 2 Korintským 13:14. Pre starozmluvné pasáže je výhodné mať poznatky z hebrejčiny. V Genesis 1:1 je použitý plurál mena „Elohim“. V Genesis 1:26; 3:22; 11:7 a Izaiášovi 6:8 je použité zámeno v množnom čísle „nás“. Že sa toto „Elohim“ a „nás“ vzťahuje na viac ako dvoch je MIMO akýchkoľvek pochybností. My poznáme len dve možnosti – jednotné alebo množné číslo. V hebrejčine existujú tri možnosti: jednotné číslo, množné číslo a pomnožné – tzv. duál. Duál je LEN pre číslo dva. V hebrejčine sa duál používa na všetko, čo existuje v pároch, ako oči, uši, či ruky. Názov „Elohim“ a

zámeno „nás“ sú v množnom čísle – určite označujú počet vyšší ako dva – a musia sa vzťahovať k počtu tri a viac (Otec, Syn, Svätý Duch).

V Izaiášovi 48:16 a 61:1 hovorí Syn a spomína Otca a Svätého Ducha. Porovnajte Izaiáša 61:1 s Lukášom 4:14-19 a uvidíte, že hovorí Syn. Matúš 3:16-17 opisuje udalosť Ježišovho krstu. Tu možno vidieť Boha Svätého Ducha, ako zostupuje na Boha Syna, kým Boh Otec vyslovuje svoje zaľúbenie v Synovi. Matúš 28:19 a 2 Korinským 13:14 sú príkladmi 3 osobitných osôb v Trojici.

3) OSOBY TROJICE SÚ OD SEBA NAVZÁJOM ODLÍŠENÉ

V RÔZNYCH PASÁŽACH:

V Starej zmluve je „HOSPODIN“ odlišený od „Pána“ (Genesis 19:24; Ozeáš 1:4). „HOSPODIN“ má „Syna“ (Žalm 2:7, 12; Príslovia 30:2-4). Duch je odlišený od „HOSPODINA“ (Numeri 27:18) a od „Boha“ (Žalm 51:10-12). Boh Syn je odlišený od Boha Otca (Žalm 45:6-7; Židom 1:8-9).

V Novej zmluve v Jánovi 14:16-17 Ježiš hovorí s Otcom, aby poslal Pomocníka, Svätého Ducha. Toto ukazuje, že Ježiš sa nepovažoval za Otca alebo Svätého Ducha. Zvážte aj ostatné miesta v evanjeliách, kde Ježiš hovorí s Otcom. Hovoril k sebe samému? Nie. Hovoril s inou osobou v Trojici – s Otcom.

4) KAŽDÁ OSOBA V TROJICI JE BOH:

Otec je Boh: Ján 6:27; Rímskym 1:7; 1 Petra 1:2. Syn je Boh: Ján 1:1, 14; Rímskym 9:5; Kolosenským 2:9; Židom 1:8; 1 Jána 5:20. Svätý Duch je Boh: Skutky 5:3-4; 1 Korinským 3:16 (Ten, ktorý prebýva je Svätý Duch - Rímskym 8:9; Ján 14:16-17; Skutky 2:1-4).

5) PODRIADENOSŤ V RÁMCI TROJICE:

Písmo ukazuje, že Svätý Duch je podriadený Otcovi a Synovi, Syn je podriadený Otcovi. Toto je vnútorný vzťah a nepopiera božskosť žiadnej z osôb v Trojici. Toto je jednoducho oblasť, ktorú naše obmedzené mysle nemôžu pochopiť, keďže ide o nekonečného Boha. V súvislosti so Synom vid: Lukáš 22:42; Ján 5:36; Ján 20:21; 1 Jána 4:14. V súvislosti so Svätým Duchom vid: Ján 14:16; 14:26; 15:26; 16:7 a zvlášť Ján 16:13-14.

6) ÚLOHY JEDNOTLIVÝCH OSÔB V TROJICI:

Otec je prvotným zdrojom alebo príčinou: a) vesmíru (1 Korinským 8:6; Zjavenie 4:11); b) božského zjavenia (Zjavenie 1:1); c) spasenia (Ján 3:16-17); a d) Ježišovho diela ako človeka (Ján 5:17; 14:10). Otec je pôvodcom všetkých týchto vecí.

Syn je prostredníkom, skrve ktorého Otec vykonal nasledovné: a) stvorenie a udržiavanie vesmíru (1 Korinským 8:6; Ján

1:3; Kolosenským 1:16-17); b) božské zjavenie (Ján 1:1; Matúš 11:27; Ján 16:12-15; Zjavenie 1:1); a c) spasenie (2 Korinským 5:19; Matúš 1:21; Ján 4:42). Otec čini všetky tieto veci skrze Syna, ktorý je sprostredkovateľom Jeho diela.

Svätý Duch je prostriedkom, skrze ktorý Otec čini nasledovné: a) stvorenie a udržiavanie vesmíru (Genesis 1:2; Jób 26:13; Žalm 104:30); b) božské zjavenie (Ján 16:12-15; Efezským 3:5; 2 Petra 1:21); c) spasenie (Ján 3:6; Titovi 3:5; 1 Petra 1:2); a d) Ježišove dielo (Izaiáš 61:1; Skutky 10:38). Takto Otec koná všetky tieto veci v moci Svätého Ducha.

Žiadna z populárnych ilustrácií nedokáže úplne zobrazíť Trojicu. Vajce (alebo jablko) sú nedostatočné, keďže škrupinka, bielok a žltok sú súčasťou vajíčka, nie vajíčko samo. Otec, Syn a Svätý Duch nie sú časťami Boha, každý

z nich je Boh. Ilustrácia vody je o čosi lepšia, ale stále adekvátne nepopisuje Trojicu. Tekutina, para a ľad sú formami vody. Otec, Syn a Svätý Duch nie sú formami Boha, každý z nich je Boh. Tieto ilustrácie poskytujú čiastočný obraz Trojice, nie sú však dokonalým zobrazením. Nekonečný Boh nemôže byť dostatočne ilustrovaný nejakým konečným obrazom. Namiesto sústredenia sa na Trojicu sa pokúsme sústrediť na Božiu veľkosť a nekonečne vyššiu podstatu, než je tá naša. „Ó hlbokosť bohatstva a známosti a múdrosti Božej! Aké nevyspytateľné sú Jeho súdy a nepochopiteľné cesty Jeho! Veď kto poznal myseľ Pánovu, alebo kto Mu bol radcom?“ (Rímskym 11:33-34). ■

<https://www.gotquestions.org/Slovenscina/Trojica-Biblia.html>

Verš mesiaca

■ **Monika Beňová**

“.. ja vám hovorím: Milujte svojich nepriateľov. ...”

Matúš 5, 44

Ak Boh hovorí, že máme milovať svojich nepriateľov, určite nechce od nás viac, ako je schopný urobiť On sám! Ukazuje nám, že Jeho láska je univerzálna, že niet ani jedného človeka, ktorého by nemiloval. Možno sa opýtate: ako nám to ukazuje práve v týchto dňoch? Začalo sa to stvorením,

potom odpúšťaním, tým, že nás ešte nezničil a aj keď niekedy mal k tomu naozaj blízko (napr. pri potope), vždy našiel spôsob, ako človeka zachrániť a ochrániť. Golgota bola najväčším dôkazom Božej lásky k človeku, keď sa Boh Otec pozeral ako na kríži zomiera Jeho Syn a na pleciah nesie

bremeno všetkých vín sveta. Aj tvojich, aj tých mojich. A ak rozmýšľate, ako to je dnes, potom si spomeňte, že ste ráno otvorili oči a prebudili sa do pokojného rána, mohli ste vstať alebo aj nie (no v tom prípade sa niekto o vás postaral), obliecť sa, najesť sa, stretnúť sa s priateľmi, ísť do práce...áno, to je Božia láska k nám.

Jeho láska nediskriminuje, nerobí rozdiely, nevyberá si, nemá favoritov. On miluje každého, pretože v každom vidí jeho skutočnú hodnotu, skutočnú identitu. On nás nemiluje napriek tomu, akí sme. On nás miluje kvôli tomu, akí sme. On totiž v nás vidí to, čo diabol tak veľmi chce pred nami skryť. Vidí svoje milované, nádherné, sväté stvorenie.

Často o tom nevieme, často si myslíme, že nám niečo chýba, veríme ľžiam o tom, že k svojmu šťastiu potrebujeme viac peňazí a kradneme, viac sexu a sme promiskuitní, viac moci a sú z nás Hitlerovia a Stalinovia, viac náboženstva a sú z nás križiaci a sebvražední atentátnici. To ale nič nemení na fakte našej nádhery, Božej identity hlboko a nezmazateľne ukrytej v nás.

Boh vidí poza naše omyly, poza naše pády, bolesti, ublíženia, poza našu históriu, choroby, sociálnu depriváciu. Vidí poza múry náboženskej bigotnosti a nenávisti. Vidí v každom z nás každého z nás. On vie, akí sme

nádherní, pozná našu hodnotu, vie, že sme Jeho majstrovským dielom, ktoré v sebe nesie Jeho obraz.

Toto je dobrá správa, evanjelium o Jeho nezmerateľnej a univerzálnej láske a zároveň evanjelium o našej vlastnej nezmerateľnej hodnote ukotvenej v Ňom. Evanjelium nehovorí, že sme beznádejní hriešnici, ktorí si zaslúžia Boží trest tu i na večnosti, no Ježiš sa nechal zabiť Otcom namiesto nás a my sa teraz môžeme ukryť pred Otcovým hnevom v Jeho krvi. Toto nie je evanjelium, to je obraz krvilačného boha pohanských náboženstiev.

Evanjelium hovorí, že kvôli nádhere a svätosti človeka sa Boh stal jedným z ľudí, ukázal nám našu identitu, ktorá bola vždy spojená s Kristom a bola v Kristovi, podvolil sa násiliu náboženstvom živenej nenávisti a tento akt násilia proti Bohu premenil na akt našej záchrany. Na kríži sme uvideli, že Boh nie je Bohom Sodomy a Gomory, Boh potopy a genocíd, nie je Bohom krvavých či nekrvavých obetí ani náboženských rituálov.

On je Otcom, ktorý sa kvôli našej hodnote rozhodol urobiť všetko, aby nám ukázal, svoju pravú tvár lásky. A tá Jeho láska sa aj dnes stala dokonalou pri každom z nás. ■

podľa zamyslenia.rybka.sk

Ako žiť spolu a nezbláznit' sa...

■ Jaroslava Koníčková

Slovo MY je v rodinnom živote nesmierne silné. Práve ono vyjadruje oddanosť detí svojim rodičom, bratom a sestram. Formuje vnútorné puto a posilňuje vnútorný hlas svedomia. Toto vnútorné puto a svedomie im zostávajú na celý život.

Mnohí rodičia svorne tvrdia, že práve oddanosť rodine a súdržnosť mnohých dospievajúcich zachránilo pred nepríjemnými situáciami. Mnohí mladí ľudia sa vyhli drogám, alkoholu či trestným činom aj kvôli tomu, že si hlboko uvedomovali, že nechcú urobiť hanbu svojej rodine. Práve už spomínaná oddanosť a súdržnosť voči svojej rodine im pomohla ignorovať tlak rovesníkov. Lenže čo robiť pre to, aby si deti svoju rodinu naozaj vážili, pokladali ju za cenný dar či oázu radosti, šťastia a pokoja? Nie je jednoduché vzbudiť v mladých ľuďoch tento pocit. Ide o dlhodobý proces, ktorý v každej rodine prebieha ináč. Existuje však niekoľko rokmi overených pravidiel, ktoré fungujú v iných šťastných rodinách. Tak prečo si nezobrať príklad z nich? Keď dieťa vidí, že v rodine všetko funguje podľa určitých kritérií, všetci jej členovia k plneniu povinností pristupujú rovnako a zodpovedne, tak rodičia sú na najlepšej ceste k tomu, aby ich deti súdržnosť a oddanosť pocítili. Existuje niekoľko na prvý pohľad

jednoduchých krokov, ktoré, ak ich všetci spoločne dodržiavajú, pomáhajú všetkým v rodine cítiť súdržnosť.

YITVORTE SI AKTÍVNE RODINNÉ PRAVIDLÁ

Každá zdravá rodina žije podľa určitých pravidiel, ktoré usmerňujú správanie a postoje všetkých jej členov. Keď podľa nich deti i rodičia dennodenne žijú, všetci si ich postupne osvojujú. Aktívne rodinné pravidlá v deťoch vytvárajú morálne základy. Dôležitá je jednota. Deti musia vidieť, že normy dodržiavajú nielen ony, ale aj rodičia. Rodina by sa mala riadiť určitými prvkami, ktoré jej pomáhajú určovať smerovanie. Prvým je poslanie. Každá rodina by si mala uvedomovať, že má určité poslanie, teda všetci jej členovia majú určité úlohy, ktoré musia postupne plniť. Tiež by mala mať jasné pravidlá, na základe ktorých všetci členovia rodiny vedia, čo sa od nich očakáva. Rodičia by mali viesť svoje deti, lebo deti potrebujú do určitej miery vedenie. Hovorí sa, že ak rodičia nevedú deti k tomu, aby konali dobro, potom ich niekto iný môže viesť k tomu, aby konali zlo. James B. Stenson vo svojej knihe Ako viesť deti správnym smerom uvádza tieto najznámejšie pravidlá, ktoré sa snažia dodržiavať skvelé rodiny:

PRAVIDLÁ ZAČÍNajú SLOVOM MY

Všetky pravidlá začínajú slovom MY, a nie TY alebo VY. To znamená, že rodičia nepovedia, že VY deti si teraz upracete izbu. Povedia, že MY všetci sa musíme snažiť o to, aby v dome bol poriadok. Aj samotní rodičia by mali žiť podľa rovnakých pravidiel, ktoré prikazujú svojim deťom. Od seba vyžadujú presne toľko, koľko vyžadujú aj od svojich detí.

KAŽDÝ V RODINE REŠPEKTUJE PRÁVA A CITY DRUHÝCH

Rodičia dennodenne povzbudzujú deti k tomu, aby žili správne, aby brali na seba zodpovednosť, aby si svedomito plnili povinnosti, aby odlišovali dobré od zlého, rešpektovali autority a dbali na potreby, práva a pocity iných. V rodine by sa nemalo ohovárať, klebetiť a nemali by sa vyslovovať ponižujúce poznámky akéhokoľvek charakteru. Samozrejmosťou by mal byť slušný slovník a keď sa používa humor, tak taký, ktorý nikoho nezraňuje. Nikdy nikto nikoho neprerušuje v rozprávaní. To znamená, že aj rodič prejavuje úctu k dieťaťu tým, že ho nechá dohovoriť myšlienku. Klamstvo by tiež nemalo mať v rodine miesto. Malo by byť samozrejmé, že sa v rodine hovorí pravda. Taktiež nikto nič nesľubuje, ak nemôže sľub splniť. Ak niečo nevyjde podľa predstáv, samozrejmosťou by malo byť ospravedlnenie. Všetci členovia

rodiny si prejavujú navzájom úctu, a to aj rodičia deťom. Nemalo by sa zabúdať na osobitú úctu k starým rodičom. Je dobré sa navzájom povzbudzovať a oceňovať. Nie sú až tak dôležité víťazstvá, ale predovšetkým snaha niečo dokázať.

KAŽDÝ PRISPIEVA K TOMU, ABY BOL DOM ČISTÝM, UPRAVENÝM A CIVILIZOVANÝM MIESTOM PRE ŽIVOT

Rodina je spoločenstvo a ak chcete, aby v nej prevládal súcit a vzájomná starostlivosť, jednotliví jej členovia by si nemali robiť to, čo si v určitej chvíli len tak zmyslia. V súdržných rodinách väčšinou každý o každom vie aspoň tie základné informácie. To znamená, že keď niekto ide preč z domu, vždy informuje, kde a s kým ide a tiež, kedy sa plánuje vrátiť. Zo spoločenských či športových podujatí je dobré sa vrátiť v rozumnom čase, ktorý máte vopred dohodnutý, aby nikto z rodiny zbytočne neprežíval strach. Ak niekto mešká, slušné je zatelefonovať. Aj takto sa v rodine dá predísť nepríjemným prekvapeniam a zbytočným starostiam.

KAŽDÝ ČLEN RODINY POUŽÍVA ELEKTRONICKÉ MÉDIÁ V ROZUMNEJ MIERE

Ideálne je mať v domácnosti jeden televízor. Je to dobré kvôli tomu, že rodina sa zbytočne netriešti a zároveň rodičia majú

prehľad o tom, čo deti pozerajú. Tiež je výborné, keď elektronické médiá sa využívajú minimálne, a to napríklad na sledovanie dokumentárnych filmov, hodnotných filmov, športových prenosov alebo kultúrnych predstavení. Lepšie je venovať sa športu, prechádzkam, návštevám, čítaniu a iným záľubám. To isté platí pre internet. Počítač by deti mali využívať hlavne na písanie domácich úloh, projektov a prezentácií.

VYTVORTE SI V RODINE

RITUÁLY

Deti pre svoj vývin potrebujú istú mieru slobody a zdravých hraníc, no veľmi dôležité sú pre nich aj zvyky a rituály. Vytvárajú im rytmus života a sú pre nich prirodzeným zastavením sa. Dávajú im pocit bezpečia, stability a poskytujú zázemie. Vnásajú poriadok, ale vzbudzujú v nich aj radosť a očakávanía. Tento prínos rituálov je významný nielen pre deti, ale aj pre celé rodiny, ktoré sa aj vďaka obdobiam sviatkov prinavrátia k sebe, zažívajú spoločné chvíle a obnovujú vzťahy. Je preto veľmi dôležité neprežívať sviatky len ako príležitosť pre ďalšie dovolenkové dni, ale vidieť v nich prostriedok, ako prirodzene budovať hodnoty a vzájomnú spolupatričnosť. Rituály budujú vzájomnú blízkosť a vzájomnosť, stabilizujú rodinné spolužitie, vnásajú do vecí poriadok a zmysel, uľahčujú procesy zmeny. Ba čo viac, sú životne dôležité pre zdravú a

prijemnú rodinnú klímu, lebo rituály, ako oázy pokoja a oddychu, pomáhajú rodičom i deťom nachádzať harmóniu a vyrovnanosť. Vytvárajú tiež pevné korene. Ťažko sa menia. Netreba sa báť vytvárať i nové rituály. Život sa mení, veci sú stále v pohybe. Mnohé rituály sa vyvíjajú prirodzene. Iným treba trochu pomôcť. Vložiť trochu energie a záujmu. Vniesť do nich kus svojho osobného vkladu. Rituály treba vytvoriť i udržiavať. Dávajú zmysel i pokoj. Obohacujú náš život a robia ho radostnejším. Tradície udržiavajú hodnoty. Spájajú nás s minulosťou a otvárajú dvere do budúcnosti.

Toto je len niekoľko najjednoduchších pravidiel, ktoré sa dodržiavajú v súdržných rodinách. Sú to väčšinou tie rodiny, ktorým na výchove detí veľmi záleží, šťastie jednotlivých členov považujú za najvyššiu prioritu a budovanie rodiny vnímajú ako celoživotný projekt. Dodržiavať ich každý deň, je, samozrejme, ideál. Robiť chyby je normálne. Môžu ich urobiť rodičia i deti. To je bežné. Nikto predsa nie je dokonalý. Je potrebné však k ideálu sa aspoň priblížiť. „Skvelá rodina nikdy nedosiahne dokonalosť, ale nikdy sa o ňu neprestáva usilovať. Práve táto ustavičná snaha je podstatou veľkosti každej rodiny,“ uvádza vo svojej knihe James B. Stenson. ■

<https://eduworld.sk/cd/jaroslava-konickova/6159/co-robot-aby-v-rodine-vladla-sudrznost>

Ján Francisci-Rimavský

■ Katarína Hašková

1. jún 1822, Hnúšťa
† 7. marec 1905, Martin

Mnoho je slovenských osobností, ktorých význam, žiaľ, zapadol v prach. Jednou z nich je Janko Francisci, ktorý by 1. júna slávil svoje 200. narodeniny. Je známou štúrovskou osobnosťou, jednou z najdôležitejších postáv Slovenského povstania v rokoch 1848-1849. Bol právnikom, neskôr županom, poetom, prekladateľom, kapitánom vojsk, filozofom a zberateľom rozprávok.

Narodil sa v Hnúšti, v remeselníckej rodine, a študoval v Levoči, Bratislave, neskôr aj v Prešove. V Bratislave na evanjelickom lýceu ho uchvátili prednášky Ludovíta Štúra. Začal písať básne v slovenčine, ktorú Štúr vytvoril, a prvou knihou v novej slovenčine bola práve jeho kniha, 1. zberka slovenských prostonárodných povestí (teda rozprávok). Písal aj básne, predovšetkým v predrevolučnom období, napísal však aj prozaické dielo. Neskôr začal vydávať vôbec prvý časopis pre deti Zornička, a vydal aj knihu Poviedky pre slovenské dievky.

Počas revolúcie bol v centre diania – bol pri tvorení Žiadostí národa slovenského, navrhol aj miesto ich vyhlásenia. Stal sa prvým slovenským kapitánom slovenských dobrovoľníckych vojsk, styčným kontaktom pre cisársku armádu. Postaral sa o to, aby boli dobrovoľníci riadne ošatení,

vyzbrojení a vycvičení, a aj vďaka nemu bolo takmer celé Slovensko týmito oddielmi obsadené. Žiaľ, revolúcia nakoniec nepriniesla Slovákom splnenie ich cieľov, a Francisci bol spoločne s niekoľkými ďalšími národovcami aj krátko väznený na začiatku 50. rokov.

Po Štúrovej smrti sa stal jedným z čelných predstaviteľov národného hnutia. Začína vydávať Pešťbudínske vedomosti, kde prezentuje národné hnutie a ciele. Hneď, ako to situácia umožnila, zvolal národné zhromaždenie do Martina, kde bolo 6.-7. júna 1861 prijaté Memorandum národa slovenského, nový politický program Slovákov. Prispel k založeniu Matice slovenskej, ktorej bol čestným predsedom. Neskôr pôsobil v kníhtlačiarском spolku v Martine, cez ktorý sa snažil pozdvihnúť kultúrnu úroveň v lokalite.

Bol svetským predstaviteľom evanjelickej cirkvi v Uhorsku, pár rokov aj dozorcom evanjelickeho gymnázia v Revúcej. Pôsobil vo viacerých úradných funkciách ako úradník, podžupan a neskôr aj župan v Liptovskej stolici.

Ešte mnoho by sa dalo písať, mnoho bolo vynechaného. Janko Francisci si zaslúži, aby sme o ňom vedeli. Robil všetko pre to, aby si ľudia i národy boli rovní tu na svete tak, ako sú pred Bohom. Bol ochotný za to aj bojovať. V svojom zamestnaní bol vzorný, verný, a predsa vždy si našiel čas, aby robil niečo navyše – pre národ. Dodnes môže byť pre nás príkladom. ■

Nechajte deti...

■ Andrea Korečková

***Nechajte deti prichádzať ku mne,
lebo takým patrí Božie kráľovstvo!***

(Lukáš 18,16)

Kto má právo rozhodovať o tom, kto smie mať vzťah s Pánom Bohom a kto na to ešte nie je pripravený? Aké kritéria by boli vhodné?

Reakcia učeníkov na malé deti zrejme nebola ojedinelá ani dobovo podmienená. Naše predsudky limitujú v náboženskom prežívaní tých ostatných. Porovnávame sa navzájom a vyhodnocujeme, že nie každý je dobrý kresťan, podobne ako Ježišovi učeníci, ktorí vyhodnotili, že nemluvňatá nie sú súčasťou v spoločenstve s Pánom Bohom. Ako je možné, že po tom, čo videli Pána Ježiša pri činoch, pri Jeho reakciách na ľudí, boli schopní okrikovať a brániť iným v ich prejavoch lásky?

Odkiaľ sa vzalo toľko nadutej pýchy? Z tejto perspektívy je to celé zvláštne a nepochopiteľné. Sme blízko k tomu, aby sme urobili ďalší krok, ktorý v takýchto prípadoch nasleduje. Zazerať, ohovárať a súdiť všetkých, ktorí sa takto správajú.

Ježiš nič z toho neurobí.

Napomenie svojich učeníkov, poučí ich, že každý, ale úplne každý má prístup do spoločenstva s Pánom Bohom. Potom otvorí svoju náruč nemluvňatám. Toto je silný odkaz pre nás všetkých, ktorí sa povýšene pozeráme na druhých. Inak zmýšľajú, inak sa modlia, inak prežívajú spoločenstvo s Pánom Bohom.

Na základe vlastných predstáv ich chceme prerábať s vedomím, že práve naše chápanie Pána Boha je to správne.

Pán Ježiš však hovorí: „Nechajte ich.“ Nezostane iba pri slovách, On pokračuje ďalej. Prijíma ich ako výbornú spoločnosť, ba dokonca ich vyvyšuje ako nasledovaniahodný vzor. A to je odkaz na tento týždeň: Nechajme iných ľudí a ich prejavy zbožnosti. Neprerábajme ich podľa vlastných predstáv. Pán Boh medzi nami nerobí rozdiely, miluje nás, prijíma, obetuje sa. Apoštol Pavol to vnímal rovnako, keď povedal, že „láska sa nenadúva pýchou“. ■

(ORA&LABORA&LEGE, Biblické úvahy na každý týždeň)

Zaniknutá dedina Púch pri Herľanoch

■ Františka Ondrašiková

Počuli ste už niekedy o dedine v blízkosti Herľian, ktorá sa prepadla pod zem, pretože jej obyvatelia boli bezbožní a nemorálni? Starí Herľančania dodnes rozprávajú o záhadnej dedine, ktorá zo dňa na deň zmizla. Niektorí túto legendu ešte vyšperkujú svojimi živými príhodami pri potulkách lesmi, ako tam vraj počuť zvláštne zvuky a zvony kostola. Taký herľanský Sherwood. Jedna z podôb tejto legendy je spracovaná spisovateľkou A. Domaníkovou v zbierke povestí Právě orechové (<https://www.praveorechove.com/>, Zjavy nevšedné).

Má však niečo z tohto faktografický základ? Čo hovoria historické pramene a archeológia? Z dostupných dokumentov sa dozvedáme, že v Abaujskej stolici existovala dedina s názvom Púch. Jej lokalizácia bola historikmi až do 70. rokov 20. storočia neistá. Až po tom, čo v lokalite Valaliská v herľianskom chotári archeológovia objavili početné pozostatky stredovekej keramiky a ruiny hradiska nad Kamenickým potokom, bolo určené miesto existencie dediny Púch. Išlo pritom o jednu z najstarších dedín v kecerovsko-olšavskom regióne. Dediny ako Rankovce, Nižná Kamenica, Kecerovské Pekľany sa v listinách začínajú spomínať až o storočie neskôr ako dedina Púch.

V listine z r. 1289 o delbe majetkov Petra z Drienova (rod Aba) sa môžeme dočítať, že už pred rokom 1283 došlo k rozdeleniu majetkov Petra medzi jeho piatich synov, pričom jeho syn Tomáš, varadínsky biskup, dostal do dedičstva dediny Boliarov a Púch (B. Varsík, 1977). Keďže Tomáš krátko po tomto delení zomrel, listina spomína aj ďalšie dedenie a teda dedinu Púch dostal Tomášov brat Ján, ktorému predtým prisúdil otec Malý a Veľký Budimír. Dedina v r. 1299 bola v rukách Egídia a Andronika, synov Jána. Ďalej sa z iných prameňov dozvedáme, že v r. 1370 došlo k ďalšiemu deleniu majetkov. V tom čase mala dedina 12 portov, teda usadlostí. Port znamená brána, išlo o vstup pre vozy do jednotlivých usadlostí z obecnej ulice. Na porovnanie, v tom čase mal Veľký Budimír 7 portov, čo znamená, že Púch bola pomerne veľkou a ľudnatou dedinou.

To je ale posledná správa o jej existencii. Niekedy na rozhraní 14. a 15. storočia dedina zanikla. Historici sa domnievajú, že obyvatelia dediny Púch sa presťahovali o 3 km nižšie a založili dedinu Veľká Kamenica. Tá sa začala v listinách objavovať až v r. 1420. Čo bolo príčinou zániku dediny Púch, sa dosiaľ nezistilo. Môžeme len špekulovať. Indície nás vedú k uvažovaniu, že

v mieste, kde sa nachádzala dedina Púch, došlo k zeme-traseniu a zosuvu pôdy. Geológia tohto miesta to aj napovedá. V mieste, ktoré je dnes označované ako Valaliská, môžeme vidieť zreteľnú terénnu depresiu, viaže sa na prepadisko v prírodnej rezervácii Malé Brdo.

Kde sa teda dedina Púch nachádzala? S veľkou pravde--podobnosťou ide o lokalitu 1,5 km východne od Herlian, severovýchodne od kóty 461,5 po

oboch stranách cesty Herľany-Banské, pod vrchom Hradisko.

Napriek týmto poznatkom ešte veľa historických skutočností z okolia Herlian a Rankoviec nie je objasnených. Napríklad, prečo sa herlianske hradisko nespomína v žiadnych písomných zdrojoch? Ako prepisuje lokálnu históriu archeologický nález germánskeho pohrebiska z r. 2014-2019? Aký súvis bol medzi dedinou Púch a kamenným valom v lokalite Ohradená? ■

***Spoločné Služby Božie, Svätodušný pondelok,
6. jún, Rankovce***

Marec a apríl 2022 v našom cirkevnom zbere

■ Monika Beňová

Mesiac marec a polovica apríla sa niesli v duchu pôstu. Spoločne sme sa stretávali okrem pôstnych bohoslužieb aj na pôstnych večeriach. Tu sme prežívali, hoci malé, ale veľmi príjemné spoločenstvo pri Božom slove a na modlitbách. Modlitebné spoločenstvo v spolupráci s ECAV pripravilo v tomto čase (počiatok apríla) online pôstny modlitebný týždeň, každý deň od pondelka do soboty o 19:00 hod. Link na pripojenie bolo možné nájsť na webstránke našej cirkvi.

Počas pôstneho obdobia sme tiež prislúžili sviatosť VP v 4 domácnostiach.

Slávnosti veľkonočných sviatkov sme prežívali s Večerou Pánovou pre nemocných na Zelený štvrtok v Bačkovíku a Rankovciach, pašiovými službami Božími na Veľký piatok, a so slávnostnými bohoslužbami na Veľkonočnú nedeľu a Veľkonočný pondelok.

Počas celého pôstneho obdobia sme sa už tiež pripravovali s našimi konfirmandmi na konfirmačnú skúšku (tá bola na Bielu sobotu o 15.00 hod. v Boliarove) a potom na slávnosť konfirmácie o dva týždne neskôr (24.4.2022 v Rankovciach o 10:00).

Tešíme sa z toho, že opatrenia ohľadom Covid-19 sa už uvoľnili natoľko, že môžeme v našom cirkevnom zbere prežívať ničím nerušené spoločenstvo pri

rôznych stretnutiach. No súčasne sme boli vťahnutí do novej služby, a to služby ľuďom z Ukrajiny, ktorí odtiaľ utekajú pred vojnou. Niekoľké rodiny z nášho cirkevného zboru poskytli ubytovanie týmto ľuďom, niektorí boli ako dobrovoľníci pomáhať na hraniciach v stanoch prvej pomoci a intervencie, ktoré boli zriadené Ekumenickou pastoračnou službou a Evanjelickou diakoniou. Za to všetko vyslovujeme za náš cirkevný zbor jedno veľké **ĎAKUJEME.**

V práci so ženami v rámci Spoločenstva evanjelických žien sa uskutočnili pravidelné online Stretnutia s Deborou, na ktorých nám Božím Slovom poslúžila s. Magdaléna Činčurová.

A teraz vyslovujeme veľkú vďaku za to, že pravidelné aktivity nášho cirkevného zboru, ako detské besiedky, mládež, konfirmačná príprava a dorast, rodinné spoločenstvo, prebiehali bez väčších problémov a mladí ľudia i manželské páry, či ďalší, ktorí prichádzali, tak mohli byť budovaní a vzdelávaní v Božom Slove i v učení našej cirkvi, a to najmä v rámci konfirmačnej prípravy.

V rámci pastoračných návštev boli navštívené viaceré rodiny, resp. jednotliví bratia a sestry v našom cirkevnom zbere – 8 domácností.

Krstom svätým sme do Božej cirkvi prijali v Bačkovíku Sofiu Mičkovú.

Na večnosť sme vypravovali Imricha Goduša z Bačkovíka a Tancošovu Janku z Rankoviec. ■

Modlitby

■ Monika Beňová

Modlitba otca

Drahý Pane Ježiši Kriste, moje dieťa je Tvojím darom pre moju rodinu. Mňa si urobil hlavou rodiny, aby som v láske a zodpovedne v kruhu svojich najbližších konal a zabezpečoval ich, ako len najlepšie viem. Mňa si poveril, aby som sa každý deň za svoju ženu a deti modlil, prosím, buď mi pomocou a pomáhaj mi v mojej úlohe. Ochráňuj a žehnaj moje deti, moju ženu i mňa, aby sme boli spasení pre večný život, nie odsúdení na večnú smrť do pekla. Amen.

Modlitba matky

Svätý Bože, mojou úlohou je stať sa srdcom mojej rodiny, mám vytvárať príjemné prostredie pre moju rodinu, byť oporou môjmu mužovi i mojím deťom, rešpektovať ich a milovať. Prosím, maj u nás doma svoje miesto, aby sme Ťa všetci milovali a podľa slov evanjelia aj boli zachránení pre večný život. Amen.

Modlitba dieťaťa:

Milý Pán Ježiš, urob si zo mňa svoju ovečku, ktorá nikdy nezablúdi od Tvojej lásky a od lásky mojich rodičov. Požehnávaj celú moju rodinu, aby sme sa raz všetci – aj ocko, aj mamička, aj ja – uvideli v nebi! Amen.

Výstup na Rankovské skaly, 5. jún

VOLNÝ ČAS

■ Lucia Godušová

Medzinárodný deň...

Tento rok si pripomíname 28. výročie podpísania dohovoru „Dohovor o spolupráci pri ochrane a trvalom využívaní (TAJNIČKA)“, ktorého cieľom je prispieť vzájomnou spolupracou všetkých krajín v povodí (TAJNIČKA) k zlepšeniu kvality vôd. Bol podpísaný v Sofii dňa 29. júna v roku 1994. Medzinárodný Deň (TAJNIČKA) oslavujeme každoročne 29. júna už od 2004. Tento sviatok podporuje Medzinárodná komisia na ochranu rieky Dunaj (ICPDR) aj Európska únia.

M	A	N	Z	Ý	V	J	R	R	D
U	V	B	P	R	A	M	E	N	Í
N	A	P	Y	Z	A	K	V	R	A
T	R	A	E	R	R	K	Z	I	V
O	P	R	I	E	M	Y	S	E	L
V	O	K	Á	S	Ú	T	O	K	H
I	D	C	Z	Á	S	O	B	A	K
Ž	I	V	O	Č	I	C	H	L	O
A	J	T	U	R	I	Z	M	U	S
S	L	O	V	E	N	S	K	O	Ť

Použité slová:

doprava, jazero, kal, park, pramení, priemysel, rak, rekreácia, rieka, ryba, Slovensko, sútok, turizmus, vlhkosť, význam, zver, zásoba, život, živočích

CIRKEVNÝ ZBOR ECAV RANKOVCE
PROGRAM ZBOROVÝCH PODUJATÍ
PRÁZDNINY 2022

Služby Božie	09:00 Bačkovík a Čakanovce 10:30 Boliarov a Rankovce
Večera Pánova	5. jún
Detská besiedka	PI 17:00 Bačkovík / Čakanovce PI 17:00 Boliarov NE 9:30 Rankovce
Konfirmačná príprava	SO 17:00 Rankovce
Rodinky	19:00 každá 2. sobota
Dorasto-Mládež	SO 18:00 Rankovce

Pozývame:

Výlet rodiniek	24.-26. jún, Maďarsko
Pamiatka posvätenia zvonice	3. júl, 9:00, Žirovce 3. júl, 10:30, Mudrovce
Pamiatka posvätenia chrámu	5. júl, 9:00, Čakanovce
Evanjelický deň VD	3. júl, Kežmarok
Detský tábor	11. - 15. júl
Dorasto-mládežový tábor	1. - 6. august

Vydavateľ: Cirkevný zbor ECAV Rankovce **Redakčná rada:** Ľubo Beňo, Monika Beňová, Katarína Hašková, Mária Hrehorová, Janette Peková, Milan Vojtko **Grafika:** František Haško ml. **Ročník:** XXVI. **Číslo:** 3 **Adresa redakcie:** Ev. farský úrad, Rankovce 21, 044 45
Mobil: 0918 828 307 **E-mail:** casopis.slovo@gmail.com (redakcia), ecav@rankovce.sk (farský úrad) **Web:** ecav.rankovce.sk